

Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»	СИЛАБУС навчальної дисципліни ТРУДОВЕ ПРАВО
	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
	Спеціальність: 015 Професійна освіта (Охорона праці)
	Освітньо-професійна програма: Професійна освіта (Охорона праці)
	Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський)
	Дні занять та консультацій: згідно з розкладом
	Рік навчання: 4-й
	Семестр: 8-й
	Кількість кредитів: 3
	Викладач: Олександр ДЕЙНЕКО, викладач II категорії, Електронна пошта: deyneko.alex62@gmail.com

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії фізичного виховання та захисту України
(назва)

Протокол від “_____” _____ 2022 року № _____

Голова циклової комісії _____ (Микола Жуковський)
(підпис) (ПІБ)

“_____” _____ 20__ року

Голова робочої групи
(гарант освітньої програми)

_____ (підпис) _____ (ПІБ)

“_____” _____ 20__ року

Опис дисципліни

Мета навчальної дисципліни: досягнення всебічного глибокого розуміння здобувачами вищої освіти природи і суті трудових відносин, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих спеціалістів із всебічним знанням трудового права.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення дисципліни «Трудове право України» є поглиблене вивчення студентами проблем трудового права, аналіз актів трудового законодавства України, міжнародних договорів, актів вищих судових інстанцій, навчальної та монографічної літератури, вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми курсу.

Предметом навчальної дисципліни є трудові відносини, які виникають при:

- здійсненні найманим працівником права на працю та відпочинок;
- забезпеченні гарантій працевлаштування жінок, неповнолітніх, інвалідів;
- укладенні та розірванні трудових договорів;
- забезпеченні зайнятості, профорієнтації і працевлаштування;
- професійному відборі, професійній підготовці й підвищенні кваліфікації кадрів;
- укладанні і виконанні колективних договорів;

Пререквізити: передумовою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння базових знань з дисциплін: «Правознавство», «Безпека життєдіяльності, основи цивільного захисту та охорони праці», «Правові та організаційні основи охорони праці»

Постреквізити: : знання, отримані при вивченні дисципліни можуть бути використані при написанні фахових статей, бакалаврської кваліфікаційної роботи.

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, лекція), наочні, практичні (практичні роботи).

Форми та методи оцінювання: залік, письмовий контроль, усне опитування, тестовий контроль.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

	Програмні компетентності
Загальні компетентності	<p>K01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>K03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>K 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>K 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>K 08. Здатність працювати в команді.</p>
Спеціальні компетентності	<p>K 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p>
Результати навчання	<p>ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.</p> <p>ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації)</p> <p>ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.</p>

В результаті вивчення дисципліни "Трудове право" здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- поняття і юридичні властивості трудового законодавства;
- правовий статус суб'єктів трудового права; поняття і зміст трудових правовідносин в Україні;
- правове регулювання укладення колективних договорів (угод);
- поняття та особливості укладення і припинення різних видів трудових договорів;
- правове регулювання робочого часу та часу відпочинку;
- правове регулювання оплати праці;
- особливості дисциплінарної та матеріальної відповідальності за трудовим законодавством;
- порядок вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів;
- механізм організації нагляду та контролю за дотриманням трудового законодавства.

вміти:

- використовувати положення науки трудового права в практичній діяльності;
- формулювати та роз'яснювати зміст і значення трудових правовідносин;
- орієнтуватися у системі норм трудового законодавства;

правильно кваліфікувати трудові відносини, відмежовувати їх від відносин, що регулюються іншими галузями права;

тлумачити чинне законодавство про працю та правильно застосовувати його при вирішенні практичних завдань, аргументуючи власну точку зору щодо прийнятого рішення; самостійно аналізувати акти цивільного законодавства, володіти навичками практичного використання цивільно-правових засобів.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Лекції (ЛК): 29 годин

Практичні, семінарські заняття (ПР): 10 годин

Самостійна робота (СР): 51 годин

3 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Тема	Результати навчання	Завдання/ Форми контролю
IV курс, VIII семестр			
Модуль I. Загальна характеристика трудового права			
1	Тема 1. Право людини на працю і державні гарантії його забезпечення	Право на працю – одне з фундаментальних прав людини: поняття і зміст. Поняття «праця», ознаки найманої праці. Міжнародні стандарти права на працю. Державні гарантії трудових прав за законодавством України.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування
2	Тема 2. Предмет, метод, принципи і система трудового права	Поняття трудового права та його значення як однієї з провідних галузей у системі права України. Предмет та метод трудового права. Система трудового права і система трудового законодавства. Функції трудового права: поняття та види. Поняття і значення основних принципів трудового права. Наука трудового права. Трудове право як навчальна дисципліна.	Реферати, доповіді, кросворди, індивідуальні завдання, опитування, обговорення
3	Тема 3. Джерела трудового права Поняття джерел трудового права, їх класифікація та види.	Конституція України – фундаментальна основа трудового законодавства. Трудове законодавство України та норми міжнародного права. Проект Трудового кодексу України. Підзаконні нормативно-правові та локальні акти як джерела трудового права.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування
4	Тема 4. Міжнародно-правове регулювання праці	Поняття та розвиток міжнародно-правового регулювання праці. Поняття міжнародного трудового права. Всесвітні (універсальні) міжнародні стандарти праці: Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. Європейські міжнародні стандарти праці: Європейська соціальна хартія, Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування

№	Тема	Результати навчання	Завдання/ Форми контролю
		Двосторонні міждержавні угоди щодо регулювання відносин у галузі праці й соціальної сфери. Міжнародна організація праці: історія створення, повноваження, члени. Основні завдання діяльності МОП. Організаційна структура МОП. Конвенції, рекомендації МОП.	
5	Тема 5. Трудові правовідносини та їх суб'єкти	Трудові правовідносини: поняття, ознаки та загальна характеристика трудових правовідносин. Сторони і зміст трудових правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин. Працівники як суб'єкти трудових правовідносин. Трудова правосуб'єктність та її особливості. Роботодавці як суб'єкти трудових правовідносин. Основні права та обов'язки роботодавця. Роботодавець-фізична особа як сторона трудового договору	Реферати, доповіді, кросворди, індивідуальні завдання, опитування, обговорення
Модуль 2. Індивідуальні трудові відносини			
6	Тема 6. Забезпечення зайнятості та працевлаштування.	Поняття зайнятості, категорії зайнятого населення і основні державні гарантії у сфері зайнятості. Безробітні громадяни: поняття, порядок реєстрації, правовий статус. Особи, які не можуть бути визнані безробітними. Підходяща робота та критерії її підбору. Державна служба зайнятості та її повноваження. Правові питання працевлаштування державною службою зайнятості. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Принципи та суб'єкти страхування. Страховий стаж. Допомога по безробіттю та визначення її розміру. Особливості	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування

№	Тема	Результати навчання	Завдання/ Форми контролю
		працевлаштування за допомогою посередницьких організацій	

№	Тема	Результати навчання	Завдання/ Форми контролю
7	Тема 7. Трудовий договір Трудовий договір: поняття, види та значення.	Контракт як форма трудового договору. Сторони трудового договору. Зміст трудового договору, його істотні умови. Гарантії прав і обмеження прав особи при укладенні трудового договору. Прийняття на роботу і оформлення трудового договору. Трудові книжки: порядок ведення, зберігання та видачі при звільненні. Зміна умов трудового договору. Поняття переведення на іншу роботу. Переміщення на інше робоче місце. Відсторонення працівника від роботи. Поняття «припинення трудових правовідносин» й «розірвання трудового договору».	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування
8	Тема 8. Робочий час Поняття робочого часу і сучасні проблеми гарантій у сфері робочого часу.	Види робочого часу та його нормування. Режим робочого часу та його види. Характеристика робочого часу нормальної тривалості, скороченого та неповного. Надурочна робота та ненормований робочий час. Облік робочого часу: поняття та види.	Реферати, доповіді, кросворди, індивідуальні завдання, опитування, обговорення
9	Тема 9. Час відпочинку Поняття та види часу відпочинку.	Перерви протягом робочого дня. Щотижневий безперервний відпочинок (вихідні дні). Святкові і неробочі дні. Відпустки, їх види та порядок надання. Щорічні відпустки працівників та їх види. Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням. Творчі відпустки. Соціальні відпустки. Відпустка без збереження заробітної плати.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування
10	Тема 10. Оплата праці.	Право працівника на оплату праці та його захист. Соціально-економічні аспекти оплати праці та її реформа в Україні. Поняття оплати праці та її структура. Основна заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування

№	Тема	Результати навчання	Завдання/ Форми контролю
		виплати. Функції заробітної плати: відтворювальна, стимулююча, соціальна. Державне та договірне регулювання оплати праці. Мінімальна заробітна плата: поняття і значення. Порядок встановлення і застосування різних форм матеріального стимулювання праці	

№	Тема	Результати навчання	Завдання/ Форми контролю
11	Тема 11. Професійний розвиток працівників	Професійне навчання працівників. Організація професійного навчання працівників. Форми професійного навчання працівників. Навчальні плани і програми професійного навчання працівників. Кадрове забезпечення професійного навчання працівників безпосередньо у роботодавця.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування
12	Тема 12. Правове забезпечення охорони праці та здоров'я працівників на виробництві	Зміст охорони праці як інституту трудового права. Основні напрям державної політики у сфері охорони праці. Гарантії прав працівників на охорону праці та здоров'я на виробництві. Організація охорони праці працівників на підприємстві. Спеціальні правила охорони праці на важких, небезпечних та шкідливих роботах.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування
13	Тема 13. Трудова дисципліна та дисциплінарна відповідальність у трудовому праві	Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення. Внутрішній трудовий розпорядок на підприємствах, в установах та організаціях. Правила внутрішнього трудового розпорядку: типові, галузеві, локальні. Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни.	Реферати, доповіді, кросворди, індивідуальні завдання, опитування, обговорення
14	Тема 14. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	Поняття і загальна характеристика матеріальної відповідальності, її відмінність від цивільно-правової відповідальності. Підстава та умови матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності. Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн -тестування, опитування

№	Тема	Результати навчання	Завдання/ Форми контролю
15	Тема 15. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства і законодавства про охорону праці	Поняття та основні види нагляду і контролю у сфері застосування праці. Державний нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства і законодавства про охорону праці. Органи державного нагляду та їх повноваження. Громадський контроль за додержанням законодавства про працю та про охорону праці на виробництві.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування
16	Тема 16. Індивідуальні трудові спори Поняття та види трудових спорів (конфліктів).	Індивідуальні трудові спори: поняття, види, причини виникнення та способи вирішення. Порядок вирішення трудових спорів у комісії з трудових спорів (КТС). Судовий порядок розгляду трудових спорів. Порядок поновлення працівника на роботі та оплата вимушеного прогулу.	Реферати, доповіді, кросворди, індивідуальні завдання, опитування, обговорення
17	Тема 17. Соціальне партнерство і колективне трудове право	Поняття соціального партнерства. Правове регулювання соціального партнерства в Україні. Сторони та інші суб'єкти соціального партнерства. Національна рада соціального партнерства. Колективне трудове право, його становлення та розвиток в Україні. Поняття та види трудового колективу. Повноваження трудового колективу.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування
18	Тема 18. Правовий статус профспілок у сфері трудових відносин	Право працівників на об'єднання: міжнародні юридичні стандарти. Порядок утворення, легалізації та припинення діяльності профспілок. Права, гарантії та обов'язки профспілок. Повноваження виборного органу первинної профспілкової організації на підприємстві. Гарантії діяльності профспілок.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування
19	Тема 19. Правовий статус роботодавців, їх організацій та	Право роботодавців на об'єднання: міжнародні юридичні стандарти й зарубіжний досвід. Мета, завдання,	Реферати, доповіді, кросворди, індивідуальні завдання,

№	Тема	Результати навчання	Завдання/ Форми контролю
	об'єднань	функції організацій роботодавців та практика їх утворення в Україні. Правовий статус організацій роботодавців та їх об'єднань. Порядок створення та припинення організацій роботодавців. Повноваження роботодавців та їх організацій і об'єднань у колективно-договірному регулюванні трудових відносин.	опитування, обговорення
20	Тема 20. Колективні договори і угоди	Поняття і сторони колективного договору. Зміст колективного договору. Колективні угоди та їх значення у регулюванні трудових відносин. Колективні переговори з укладення та підписання колективних договорів і угод. Контроль за виконанням колективного договору. Відповідальність за порушення і невиконання умов колективного договору	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування
21	Тема 21. Порядок вирішення колективних трудових спорів	Поняття, предмет і сторони колективних трудових спорів. Формування вимог найманих працівників та момент виникнення колективного трудового спору. Порядок вирішення колективних трудових спорів. Органи з розгляду колективних трудових спорів. Правовий статус примирних комісій, трудового арбітражу, незалежного посередника, Національної служби посередництва та примирення.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, онлайн-тестування, опитування

Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. Арсентьева О. С. Правове регулювання соціального партнерства на етапі реформування трудового права України : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.05 / О. С. Арсентьева. Луганськ, 2010. 20 с.
2. Венедіктов С. В. Правове регулювання трудових відносин: вітчизняний та зарубіжний досвід : [навч. посіб.] / С. В. Венедіктов. – К. : Алерта, 2012. – 367 с.

3. Гетьманцева Н. Д. Трудове право України (Загальна частина) : [навч. посіб.] / Н. Д. Гетьманцева, І. Г. Козуб ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2013. 311 с.
4. Гошовський В. С. Особливості правового регулювання трудової діяльності депутатів Верховної Ради України : [монографія] / В. С. Гошовський. К. : 2011. 208 с.
5. Грищак С. В. Право трудових спорів : [навч. посіб.] / С. В. Грищак, О. С. Заржицький, Р. С. Кірін.Д. : НГУ, 2011. 167 с.

Допоміжні:

1. <http://rada.gov.ua> – інформаційний сервер Верховної Ради України
2. <http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал
3. <http://www.president.gov.ua> – Веб-сайт Офіційного інтернет представництва Президента України
4. <http://www.mlsp.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства соціальної політики України
5. <http://www.dcz.gov.ua> – офіційний сайт Державної служби зайнятості України
6. <http://www.kadrovik.ua> – офіційний сайт Всеукраїнської асоціації

5 ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

6 ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Максимальна кількість балів протягом семестру становить 100. Семестровий контроль за дисципліну проводиться у формі семестрового заліку.

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчально-діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90 – 100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і	зараховано	відмінно

		дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситу-аціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково- дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визна-чити програму своєї пізнавальної діяльності.	
82-89	В	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.	добре
74-81	С	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє осново-положні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, скласти прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його	

		повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		задовільно
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання екзамену: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зарахован о з можливіс тю повторно го складання	незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє	не зарахован о з	

		необхідними знаннями, умінями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
--	--	---	---	--

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за семестр здійснюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролів.